

DANSK DALMATINER KLUB

SUNDHEDSUDVALGET

Møde: NORDISKE AVLSRÅDS MØDE NR. 1, 2017

Dato: 14. juli 2017, Tångahed Sverige

Deltagere:	Trine Senderud	TS	NDKs avlsråd, Norsk Dalmatiner Klubb
	Silje Paulsen	SP	NDKs avlsråd, Norsk Dalmatiner Klubb
	Inger Hagbom	IH	SDSs avlskommitté, Svenska Dalmatiner-Sällskapet
	Lena Erlandson	LE	SDSs avlskommitté
	Jette Mauritzen (ref)	JM	DDKs sundhedsudvalg

Dagsorden: Ikke planlagt på forhånd, men overordnede emner, som blev berørt var:

1. Erfaringsudveksling omkring avlsrådenes arbejde
2. RAS
3. PR og hvalpehåndbog
4. Indsamling og "offentliggørelse" af oplysninger
5. Gennemgang af konkrete sygdomme og deres håndtering i avlsrådene
6. Næste møde

Referat udsendt: 21.07.2017

1.1 Erfaringsudveksling omkring avlsrådenes arbejde

De svenske og norske avlsråd arbejder nogenlunde på samme vilkår, som vort danske sundhedsudvalg.

Det norske avlsråd har et årligt møde med bestyrelsen og et opdrættermøde, hvor bl.a. avlsvejledninger besluttet eller drøftes. I sidste ende er det bestyrelserne, der tager den endelige beslutning.

1.2 RAS – Racespecifik avlsstrategi for dalmatiner

Både Norge og Sverige har en RAS for dalmatiner. Den svenske udgave og formentlig også den norske udgave er foranlediget af og godkendt af de respektive kennelklubber. Begge findes på dalmatinerklubbernes hjemmesider. Den norske udgave blev også udleveret ved mødet.

Arbejdet med udarbejdelsen af RAS har været med til, at det norske avlsråd har fået større fokus på indavlskoefficienter, som hidtil har været meget høj i Norge. Der ønskes opnået en indavlskoefficient på højst 6,25% beregnet ved 6 generationer, men helst lavere.

I Sverige anvendes mange forskellige hanhunde, og kun få opdrættere arbejder med en meget høj indavlskoefficient.

DANSK DALMATINER KLUB

SUNDHEDSUDVALGET

I Danmark har vi generelt en lav indavlskoefficient. Vi oplyser som regel koefficienten ved 3 generationer, og så kan den nemt blive lav. Enkelte arbejder med en koefficient, som er noget højere end 6,25%.

1.3 PR og hvalpehåndbog

Svenska Dalmatiner-Sällskapet kræver, at opdrætterne betaler 1 års reduceret kontingent for hvalpekøbere for at komme på hvalpelisten.

JM oplyste om, at DDK tilbyder ½ års gratis medlemskab til nye hvalpekøbere, som ikke allerede er medlem, samt tilbyder wildcard til baby- og hvalpeklasse.

Norsk Dalmatiner Klubb har udarbejdet en detaljeret hvalpehåndbog som hjælp til nye hvalpekøbere. Klubben planlægger at revidere den, da den nuværende er af ældre dato.

1.4 Indsamling og offentliggørelse af oplysninger

Sundhedsundersøgelser. Alle tre lande indsamler systematisk kuldoplysninger fra de enkelte hvalpekuld. Disse indleveres af opdrætterne til avlsrådene.

Danmark og Norge har offentliggjort disse detaljerede oplysninger i medlemsblad eller årbog i mange år. Sverige har hidtil kun offentliggjort dem i statistisk form, men er nu klar til at offentliggøre de detaljerede rapporter.

Detaljeret adfærds- og sundhedsundersøgelse i Norge. Norge har for nogle år siden gennemført en stor og detaljeret adfærds- og sundhedsundersøgelse. Undersøgelsen og bearbejdning af data blev udført af Frode Lingås, velkendt veterinær på den norske udgave af landbohøjskolen. Undersøgelsen blev betalt af Norsk Dalmatiner Klubb. Undersøgelsen planlægges gennemført ca. hvert 7. år. Både Sverige og Danmark har tidligere gennemført sundheds- og adfærdsundersøgelser. Disse er dog bortkommet.

3-årsundersøgelse. NDK gennemfører undersøgelsen, når hvalpe er 3 år gamle. Avlsrådet udsender skema med alle kuldets navne til opdrætterne, som så selv skal kontakte deres hvalpekøbere med henblik på besvarelse af 8 – 10 enkle spørgsmål for hver hvalp. Silje Paulsen sender skemaet til os.

"Offentliggørelse". Der herskede en vis frustration blandt de øvrige avlsråd over, at man besidder en viden, som man ikke kan fortælle til nogen.

I Sverige har opdrættere været tilbageholdende med at videregive oplysninger; men med et generationsskifte blandt opdrætterne ser det ud til, at der vil blive mere åbenhed omkring oplysningerne.

I Norge skal opdrættere, som planlægger kuld, henvende sig til avlsrådet inden parring. Avlsrådet oplyser da om eventuelle kendte sundhedsproblemer hos hanhundens nærmeste familie (og vel også hos tæven (ref.)).

Da vi i Danmark for en del år siden gennemførte den store sundheds- og adfærdsundersøgelse blandt alle hvalpekøbere, var der mulighed for at tilkendegive, at man ikke ønskede oplysningerne offentliggjort. Ingen ønskede oplysningerne hemmeligholdt. Alle interesserede kunne derfor få adgang til disse oplysninger; men heller ikke her blev der efterspurgt de detaljerede oplysninger fra én eneste.

1.5 Gennemgang af konkrete sygdomme

Dværgvækst (Osteochondrodysplasi). Der er kendte tilfælde af dværgvækst i Norge. (Perdita's Right On Time og Perdita's Just in Time anses for at være sandsynlige bærere (ref.)). Antallet af mulige bærere (som har en sandsynlig bærer i stamtavlen) af dværgvækst er meget stort i Norge, og på det seneste opdrættermøde har man besluttet at lempe de tidligere regler for at komme på hvalpelisten.

Erfaringerne med dværgvækst har været med til at synliggøre, hvor vigtigt det er, at matadoravl undgås, og at der bruges mange forskellige avlsdyr med forskellig baggrund.

Nyresvigt (Renal Dysplasi (RD)). I Norge er der forekommet 9 tilfælde siden 2000. Det norske opdrættermøde mente, at det ikke var et stort problem. Avlsrådet prøver at balancere mellem at oplyse og indsamle brugbare oplysninger ved ensartet obduktion uden at problemet gøres uproportionalt stort. Indrapporteringskema og obduktionsoplysninger findes på klubbens hjemmeside.

Hjertefejl (Kardiomyopati). Det svenske avlsråd har indsamlet og bearbejdet oplysninger om hjertefejl gennem mange år. Avlsrådet har, trods modstand fra nogle opdrættere, fået tilladelse til offentliggørelse fra hver enkelt ejer af de berørte hunde. Svensk kennel klub har godkendt arbejdet og eksistensen af problemet.

Den danske og den norske dalmatinerklub har modtaget de detaljerede oplysninger.

Sygdommen starter typisk som en blæselyd på hjertet. Senere udvikles sygdommen, idet hjertemusklen forandres; (hjertemusklen bliver stor og slap (dilateret kardiomyopati - DKM)(ref)). Disse hunde dør typisk ved 6 – 7 års alderen.

Sygdommen nedarves med stor sandsynlighed dominant (med nedsat penetrans i flg. DKKs hjemmeside (ref.)), og det vil sige, at der statistisk set forekommer tilfælde i hver generation. DKK har et skema, hvor man kan bestille ultralydsskanning af hunde med risiko for sygdommen. Det bør foretages, inden hunden går i avl og bør gentages ved 3 – 5 og 7 år. Døde hunde skal obduceres, og skema findes på SDS's hjemmeside.

Der er typisk ca. et par sygdomstilfælde i Sverige pr. år.

Der blev talt om taurinmangel.

Rygproblemer. TS oplyser, at rygproblemer er kendt i Norge. Rygproblemer er også nævnt i et opslag på en svensk FB-side. Rygproblemernes art blev dog ikke konkretiseret.

Avlsrådene oplyser, at det er muligt for en bestyrelse eller et avlsråd at få sundhedsstatistikker for en bestemt race fra Agria forsikringselskabet.

Urinsten – LUA/HUA. Hyppigheden af urinsten er ukendt, men anses for lav.

Et af avlsrådmedlemmerne oplyste, at man havde lavet ultralydsundersøgelser på en udstilling, og 75% af hundene havde krystaller i urinen.

Der er ikke avlet LUA-er i Norge og Danmark; men der er avlet 5 LUA-kuld i Sverige. LUA-hunde i Europa stammer fra ganske få amerikanske hunde, som er importeret til Europa, hvorfor den genetiske variation vil være lille.

LUA hunde har typisk tyndere pels og små grumsede, grålige pletter. LUA-hunde har en pointer som forfader i 1960'erne. Resten er dalmatiner, hvorfor LUA-er anses for dalmatinere. Der blev nævnt teorier om, at prik-genet ødelægges af LUA-genet, og at det kan være derfor man ikke kan slippe af med de små grå pletter. TS oplyser, at hun har set en

DANSK DALMATINER KLUB

SUNDHEDSUDVALGET

LUA-dalmatiner med pæne, normale pletter. Der var dog nogen usikkerhed om, hvorvidt det faktisk var en HUA, som havde en LUA forælder.

Osteochondrose (OCD). JM oplyste om flere tilfælde af OCD i Danmark. De øvrige avlsråd oplyste, at det kun forekommer sporadisk hos dem.

Hofteledsdysplasi (HD). Antallet af hunde med HD-status C og D er tilsyneladende steget i Norge og Sverige. Man vurderer, at det måske kan skyldes den bedre fototeknik med digitale fotos. Kun i Norge har man HD-indeks.

I Danmark ligger HD-status meget fint med rigtig mange A-hunde og meget meget sjældent en hund med C-status. Antallet af A-hunde steg betydeligt, da man for en del år siden gik fra 10-skalaen (A1, A2, B1, B2 osv.) til 5-skalaen.

1.6 Næste møde

2018 i Tångahed. Der indkaldes så tidligt, at den finske dalmatiner klub også har mulighed for at være repræsenteret.

Referat tilsendt: Udvalgsmedlemmerne
DDKs bestyrelse